

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L		A P A R E		REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA	
Pe an, în România	30 lei	De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet		BUCUREȘTI	
6 luni	16 "			11 — Strada Artel — 11	
3 luni	8 "			În dosul Palatului Justiției	
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni		Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte			

SUMAR:

CODICELE LUI HAMMURABI, REGELE BABILONIEI. *Un Cod de cinci și jumătate mii de ani, (Introducere) de d-l D-r Aurel Olteanu.*

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Tribunalul Muscel: *Judec. sindic al falim. Victor Sococ cu Soc. Creditului Urban București* cu o Adnotație de d-nul J. Jonescu-Dolj;

Judec. Ocol. II Ploești; *Ioniță Ștefan cu Niță Șerban* cu o notă; Nostimade de a le Jandermeriei.

Resumat de jurisprudențe streine.—Informațiuni.

CODICELE LUI HAMMURABI

REGELE BABILONIEI (*)

(Urmare)

Un cod de cinci și jumătate mii de ani⁽¹⁾

Încă prin secolul al XVII-lea, mai mulți călători trecând regiunile romantice dintre *Chiklekel*, (*Tigris*) și *Prath* (*Eufrates*), azi *Irak-Arabi*, și cercetând ruinele Babilonului⁽²⁾ precum și ale Ninivei pe monumentele ce au văzut aici, au observat niște semne uniforme despre care ei credea că sunt caracterele unui alfabet oare-care.

Mulți dintre acești călători și-au ținut de datoria ca să atragă atențiunea lumii științifice asupra acestei împrejurări. La început nimeni nu a voit să se ocupe mai de aproape cu aceste caractere, de oare-ce savanții erau de părere, că semnele acestea ar fi numai niște ornamente de piatră cu care nu e demn să se ocupe omul.

Niebuhr senior, făcând și el o călătorie prin regiunile babilonice, a reprodus mai multe semne de acestea, pe care le-a publicat în opul său «*Reisebeschreibung von Arabien und andern umliegenden Länder*»⁽³⁾. În urma acestei valoroase lucrări, cei

(*) Vezi *Curierul Judiciar* No. 16 din a. c.

(1) Cred că d. Olteanu face eroare, căci vechimea Codicelui *Hammurabi* nu e de cât aproximativ 4000 de ani, iar nu 5500. Se poate ca drept nescris (obiceiuri) să fie chiar mai vechi, însă ca Codice scris el nu are această vechime (nota Tanoviceanu).

(2) Ruinele se ved în pustia așa numită *Hilah* pe țărmul stâng al *Eufratului*, în sud de la *Bagdad*. Ruinele sub influența vremurilor s-au prefăcut în patru coline, dintre care cea nordică se numește *Babel*, cea de mijloc *Kasr*, iar cele-l'alte două *Amran-ibn-Ali* și *Dschumandschuma*.

(3) Cartea a apărut în *Copenhaga* între anii 1774—78 în două volume.

interesați pe întrecute au început să studieze caracterele descrise, năzuindu-se de a descifra aceste scrieri tainice. Primele încercări s'au făcut cu inscripțiunile găsite în *Persepolis*. Chiar de la început s'a dat de mai multe greutate. Așa, s'a observat că una și aceeași inscripțiune e scrisă de trei ori. S'a dat cu socoteala că unul și acelaș cuget a fost exprimat în trei limbi deosebite.

Mai serios s'a ocupat cu chestiunea descifrării germanul *G. Grotefend*, un profesor de liceu, care după un studiu mai îndelungat făcut între anii 1802 până la 1815, a isbutit să constate, că semnele monumentelor sunt niște caractere întrebuințate de Babilonenii pentru scrierea lor. Pe lângă toată năsuința ce și-a dat *Grotefend*, el nu a putut descifra de cât 12 semne. Din acestea, el și următorii lui, au conchis că una din inscripțiunile pe care ei exclusiv o studiaser, e scrisă în limba *indogermanică*, muma celei persice și sora celei zendice, în care a fost scrisă religionea întemeiată de *Zoroastru*⁽⁴⁾.

De la *Grotefend* încoace caracterele ce se află pe monumentele babilonice, Francezii le numesc: «*les écritures cunéiformes*»; germanii «*Keil schrift*»; Ungurii «*Ék-irás*». În limba română s'a adoptat termenul de scrisoare «*cuneiformă*», de oare-ce seamănă de minune cuielor. Caracterele au aspectul unor linii drepte, care în partea din jos sunt ceva mai înguste iar în partea din sus ceva mai late. Prin o combinațiune oare-care a acestor linii, așezate în diverse pozițiuni, căpătăm o silabă. Caracterele se scriau de la dreapta spre stânga.

Scrierea aceasta în formă de cuie o găsim formată încă din timpurile cele mai vechi ale vieții poporului babilonian. Probabil că ea își are originea în *hieroglifile* egiptene și în deosebi în felul *demotic* descoperit de *J. François Champollion*, un cunosător de frunte al limbilor orientale⁽⁵⁾. Semnele de care ne ocupăm au fost folosite de *Asirieni*, *Mezi*, *Elamiți* și *Persi*.

Opera începută de *Grotefend* a fost continuată de *Rask*⁽⁶⁾, *Beer* și în deosebi de *Burnouf*, *Lassen*, *Rawlinson*, *Hincks*, *Oppert*, care folosindu-se de cercetările lui *Grotefend*, de limba veche persică, sanscrită și datele ce se găsesc la *Herodot*, prin presupuneri și combinațiuni au mai descifrat încă

(4) Vezi *Rask*: *Über das Alter und die Echtheit der Zendische Sprache*, 1823.

(5) Vezi opul autorului: *L'Egipete sous les Pharaons*.

(6) Vezi opul citat.

vre-o 40 de semne, grație cărora ni s'a dat cheia cu ajutorul căreia să putem pătrunde rostul caracterelor cuneiforme.

Azi, mulțumită assyrorologiei reprezentată în Germania prin învățații ca *F. Delitsch*, *Schrader*, *Dr. Feuchtwag*, etc., citirea vechii scrieri babilonice e pe deplin stabilită și monumentele babilonice se citesc cu mult mai ușor de cât vechiul testament. Modul acesta de citire este susținut și azi în ființă, e recunoscut de o parte covârșitoare a arhiologilor, de și el a fost aspru criticat și atacat.

Încă în timpul descifrării caracterelor babilonice s'a dus la fața locului englezul *Claudius James Rich*, care la anul 1811 după ce a făcut mai multe măsurări topografice, a scormonit mai multe dintre colinele Asiriei și Babilonului în cari a dat de o mulțime de table de lut pline cu inscripțiuni. Cu trei decenii mai târziu, adică la anul 1842, i-a urmat consulul francez *Emil Botta*, care fiind făcut atent de un Indian, a început a săpa în colina *Chorzabad*, așezată în apropiere de *Mozul*. Cercelările lui nu au rămas fără de rezultat. După o muncă scurtă dar ostentivă de un an, Botta, a desgropat palatul lui *Sargon*, învingătorul Samariei. Pe un relief de alabastru care împodobește una din salele palatului, îl vedem chiar și pe *Sargon* vorbind cu unul din beliduceii săi (7).

O muncă pe o scară mai întinsă și sistematică s'a început abia pe la anul 1847, când englezul *Layard* isbuli să desvăluiască Ninive și cu aceasta trei mari palate regești. Între anii 1849—1855 vedem la fața locului de asemenea doi englezi, pe d-nii *Leftus* și *Taylor*. Tot cam în timpul acesta era ocupat cu desgropări sir *Henry Rawlinson*, care în anul 1849 avu norocul de a găsi mult căutața cetate a Caldeilor «*Ur*», patria tribului Abraham și Israel (8). Cetatea aceasta, azi, e identică cu ruinele numite «*el muqajjar*», care se ridică în

(7) Numele lui *Sargon* îl aflăm o singură dată în Testamentul vechiu, și anume în cartea lui *Isaia* cap. 20: «In anul când a venit Tartan în Așdod—când l'a trimis *Sargon* regele Asiriei—și s'au luptat asupra Așdodului și l'au luat..»

Despre *Sargon* — numit și *Saryoukin* — istoria ne spune că a fost un beliduce al regelui asiric *Salamanazar* (726—721 a Chr.) și că după moartea acestuia se sui pe tronul Asiriei domnind de la 721—704 a. Chr. Originea lui e necunoscută. O legendă ne spune, că el nu a cunoscut pe tatăl său, fiind-că acesta murise înaintea nașterii lui. Unchiul lui nevoind a se îngriji de veduva rămasă după fratele său, aceasta se retrase în pustia *Azupiran*, lângă *Eufurat*, unde născu departe de sgomotul lumii, pe *Sargon*. Muma, îndată după naștere, punându-și copilul în un sicriu de trestie îl aruncă în apă, a cărei valuri îl duse la omul numit *Akki*, care având milă de el, îl primi la sine și îl creștu ca pe un copil al său, făcând din el grădinar. Fata lui *Istar* regele cerului, îndrăgostindu-se de el, îl făcu rege peste poporul asiric.

Vezi *Delitsch: Babel und Bibel*, pag. II. *Otto Corvin Geschichte, des Alterthums*. 1880, tom. I, pag. 289.

(8) Vezi *Moise*: Cartea I, cap. 27... «Și Haran muri în prezența parintelui său Terah în pământului nașterii sale, în «*Ur*» în Caldeea... Și Terach luă pe Abraham fiul său și pe Lot fiul lui Haran, pe fiul fiului său, și pe Sarai, nora sa, temeeea fiului său Abraham și eșiră împreună din «*Ur*», în Caldeia ca să meargă în pământul Canaan; și venind până la Haran se așezară acolo...Cap. 15. Și el îi zise: Eu sunt Iehova, care te-am scos pe tine din «*Ur*» al Caldeilor ca să îți dau pământul acesta spre a-l stăpâni.

partea dreaptă și de jos a *Eufuratului*. *Rawlinson* în colțul unui palat din Ninive a găsit și o literă comemorativă a regelui *Nebukodnezar*, care a reconstruit acest palat. Lui *Rawlinson* i-au urmat Francezii *Fresnel* și *Jules Oppert* (1851—1854).

Aici să rupe pentru un moment firul desgropărilor, care să reia abia prin anii șapte-zeci a secolului trecut. Cei d'întâi pași sunt făcuți de consulul francez *De Sarcei* (1875). Indigenii în iarna anului 1875/76 săpând în colina *Dschumundschuma* au găsit mai mult de 3000 de table de lut în grosime de un țol până la un picior. Citindu-se s'a constatat că între ele se află mai multe contracte de natură civilă și comercială, pe cari d-l *G. Smith* le-a cumpărat pe seama muzeului britanic unde și azi să pot vedea.

La anul 1887, niște felahi egipteni scormonind în pământul de la *El-Amāna*, între Tebe și Memphis, în ruinele palatului lui *Amenomphis* al IV-lea, aflară cam vre-o trei sute de table de lut în diverse forme. D-l *Delitsch* (9) afirmă, că pe tablele acestea au fost scrise mai multe epistole a regilor Babilonului, Asiriei, Mesopotamiei îndreptate către regii faraoni *Amenomphis* al II-lea și al IV-lea, apoi diverse corespondențe a guvernatorilor din orașele mai mari ale Canaanului, precum *Tyrus*, *Sidonia*, *Akko-Askalan*, trimise curții din Egipt. În 1889 a ajuns la Irak Arabi o expedițiune nord-americană sub conducerea d-lui *I. P. Peters* (10) care săpând pe lângă *Nippur* a dat de registrele firmei *Mura su și fi* de pe timpul lui *Artaxerxes* (450 a. Chr). În registru se pot citi mai multe nume jidovești, precum *Nathaniel*, *Haggai*, *Beniamin* etc. Probabil că purtătorii acestor nume au rămas și mai departe în Egipt și nu au ieșit deodată cu conaționalii lor.

Cele mai recente desgropări s'au făcut în ruinele de la *Susa*, prin Francezi, și au avut un rezultat strălucit. Primele lucrări de aici au fost întreprinse de arhitectul *Marcel Dieulafoy* și brava lui soție *Jeanne Dieulafoy*, cari au avut norocul de a desvelii și aduce în Louvre palatul *Apadana* lucrat cu figuri în faență de către vechii *Achamizi*. Guvernul francez, după ce a răscumpărat pentru tot-deauna cu suma de 50000 franci, de la șahul Persiei, dreptul de desgropare a trimis la fața locului o expedițiune sub conducerea d-lui *J. de Morgan*, care de la 1897 până la 1899 a căutat cu deamănuntul colinele Babilonului. Lucrările expedițiunii precum și rezultatele ajunse până atunci sunt descrise științificește în opul: «*Délégation en Perse*» a d-lui *V. Scheil*, unul din cei mai iscusiți assyrorologi ai Francei. De o deosebită importanță e partea a patra a acestui op. Aici ni se spune, că s'a găsit o statuie care ne prezintă pe regele *Hammurabi*, primind de la *Samas*, D-zeul soarelui, legi pentru poporul său (11).

Regele *Hammurabi* a trăit înainte de *Cristos* cu 2250 de ani, deci e contimporan cu *Avram* protopărintele Judeilor. După ce el a alungat pe *Ela-*

(9) Vezi *Bibel und Babel*, pag. 21.

(10) Vezi pe larg *Fr. Delitsch: Assyriche Grammatik* etc. pag. 55 și urm.

(11) Posedând o fotografie a acestei statui, am luat măsurii a fi reproducă întocmai în *fototipie*, pentru a o pune în broșura ce vom scoate după publicarea acestui interesant document și studii (Nota editorului).

miș, a unit Babilonul sudic și nordic sub un singur sceptru făcând din aceste țeri un imperiū puternic, cu reședința în *Babilon*. În Biblie regele Hammurabi apare sub numele de *Amraphel*, despre care Moisi în Cartea I, cap. XIV ne spune, că era domnitorul *Sinarului* și că împreună cu *Arioch*, regele Elasarului, *Chedorlaomer*, regele Elamului, și *Tedel*, regele din Goim, a purtat război cu *Bera*, regele Sodomei, *Birsa*, regele Gomorei, *Sinab*, regele Admei, *Sember*, regele Zoimului, și cu regele *Belei* adică a *Zoarului*. Amraphel și aliații săi au învins ultimii cinci regi, dintre cari regele Sodomei și cel a Gomorei au căzut în puțurile din valea *Siddimului*, iar aceia cari scăpară fugiră la munte. Învingătorii luară toate averile Sodomei și Gomorei dinpreună cu toate *bucatele* ce găsiră. Au dus cu sine și pe *Lot*, fiul fratelui lui Avram, care locuia în Sodoma precum și averile acestuia.

Statuia care ne prezintă pe Hammurabi a fost ridicată și păzită ca o comoară scumpă în cetatea soarelui *Sippar*. Cu ocaziunea unei năvăliri a Elamiților, ce a avut loc probabil prin secolul al XII-lea înainte de Christos sub conducerea lui *Kudur-Nacunte*, și căreia i-a căzut pradă și cetatea *Sippar*, statuia a fost adusă de învingători la *Susa*, unde cu timpul fiind dată uitărei, încetul cu încetul a fost îngropată în pământ ca acesta cu mii de ani mai târziu să o redea posteriorității.

Pe statuia din *Susa*, afară de chipul lui Hammurabi, mai vedem și 44 de șiruri scrise cu semne cuneiforme, cari cuprind în sine 282 de articole de lege, cunoscute azi sub numele de «*Codul Hammurabi*». Legislatorul și-a promulgat legea cu o mie ani mai înainte de vestirea celor zece porunci publicate prin Moise de pe muntele Sinaia (12).

Codul Hammurabi, după descifrare, a fost tradus și publicat în nemțește prin *Hugo Winkler* în opera sa: «*Die alte orient*». IV. 4. 1902 (13).

Opera legislatoare a lui Hammurabi începe cu următoarele cuvinte: «*Trimețându-mă Marduk* (14) să stăpânesc și cărmuiesc oamenii, am dat drept și am făcut dreptate, dându-le lor o bună stare».

Din Cod lipsesc cinci șiruri (coloane); de sigur ele au fost șterse cu intențiune, ca învingătorul să își scrie numele și propriile sale fapte.

Codul Hammurabi e scris în o limbă clară și laconică. Dispozițiunile lui sunt precise și cât să poate de juridice, ceea-ce ne vădește că legiuitorul avea cunoștințe juridice exacte. Conținutul lui e foarte bogat. În el găsim reguli care să refer la leziunile personale și patrimoniale: furt, delapidări, transmisiunea averilor, chirie, locațiune, împrumut, căsătorie, adopțiune, tractarea sclavilor, schimb, comerț, agricultură, irigațiune, silvi-

(12) Vezi *Dr. Jercinios: Illustrirte Zeitung*, No. 3113. Tom. 120, pag. 311. (Nota d-lui Olteanu). Din prefața noastră se vede că aceasta e o greșală, căci Moise a trăit cam pe la anul 1700 a. Chr. prin urmare cam cu 500 de ani după Hammurabi (Nota I. Tanoviceanu).

(13) Opu e proprietatea editorului *I. G. Heinrichs*. În notă traducerea primitivă e a d-lui Scheil, iar nu a d-lui Winkler, după explicațiunile date de noi în prefață. Ar fi și straniu ca descoperirea delegațiunii franceze în Persia să fie tradusă întâi de un german, ca și cum în Franța, patria lui Champollion și a lui Oppert n'ar fi existând nici un assiriolog. (Nota I. Tanoviceanu).

(14) Marduk, era D-zeul orașului Babilon.

cultură, privilegiile femeilor, fetelor și a prostitutelor, obligațiuni militare, procedură civilă și penală, etc.

Regulele sunt umane și admit o egală îndreptățire, pentru toți supușii, înaintea legii, ceea-ce însă nu esclude posibilitatea, că acela care a comis un fapt ilegal față cu o persoană cu o pozițiune mai înaltă, să fie mai aspru pedepsit de cât acela care a comis același delict față cu un semen a lui sau un individ de o pozițiune mai joasă.

Probabil că preceptele lui Hammurabi își au originea în obiceiurile țeri, deci ele trebuie să fie mai vechi de cât însuși codicele aflat. Dacă îl comparăm cu alte legi vechi, atunci aflăm ici celea norme, cari ne reamintesc legea mosaică. Mai multe din principiile luate în el sunt identice cu cele puse de dreptul roman sau german.

În ceea-ce să atinge de oameni, Codul Hammurabi, distingea: *liberi*, *libertini* și *sclavi*. Ultimii erau considerați de *lucruri-res*.

Din partea penală a codului amintim următoarele dispozițiuni, demne de semnalat:

Codul Hammurabi cunoștea și aplica următoarele pedepse: arderea de viu, înecarea, tragerea în țepă, scoaterea de ochi, smulgerea limbei, tăerea de mâni, *judcata Dumnezească*, ș. m. d. După cum vedem pedepsele orânduite de Hammurabi sunt mai aspre, s'ar putea zice dar și mai crude, de cât cele prevăzute de Moise în Testamentul vechiu (15).

Precum astăzi tot așa și în vechime, suspiciunea (bănuirea) deaproapelui era la ordinea zilei.

Unul începe și altul continuă. Cel ce suspectează, în regulă, nu știe să dea faptele pe cari își sprijinește părerea sa. Adesea el se referă la împrejurări de tot neînsemnate, precum e privirea ori glasul despre cari se afirmă că sunt expresiunea spiritului. Nu numai juristul ci și laicul știe, că suspectarea de-aproapelui cauzează daune atât materiale cât și morale. Pentru a pune o stavilă acestor urmări funeste, Hammurabi poruncește următoarele: «dacă cine-va suspectează pe altul și nu știe să administreze o probă în contra lui, să se omoare». Un ordin de atare natură găsim și în Biblie: «*Ce ție nu'ți place altuia nu face*,» numai cât el e imperfect—*lex imperfecta*,—de oare-ce nu are sancțiune.

Tot această pedeapsă ajunge și pe acela, care *afurisea* sau *calomnia* pe cine-va și nu știa să dea un *motiv just*. Se prevede o pedeapsă atât de aspră pentru aceste fapte, de sigur, pentru motivul că în vremile acestea mistice, *afurisenia* sau *calomnia* ușor putea să provoace o neliniște gravă în sufletul aceluia, care era dat disprețului public—*moarte spirituală*.

La Babiloneni, exploatarea inexperienței oamenilor și în deosebi a tinerilor și a celor sustrași de la conducerea intelectuală a unei administrațiuni, era la ordinea zilei. Ne face să credem aceasta următoarea dispozițiune a legii: «dacă cine-va *cumpără* sau *primește în deposit*, fără de martori, de la *fiul său sclavul altuia*: aur, argint, sclav, vite, oi sau asini, e tâlhar și *să moară*». După cum e formulat principiul, a contrariu, urmează, că fiul putea să vînză și să depositeze, dacă actul era făcut în prezență de martori. O vînzare, deposi-

(15) Dar lapidarea prevăzută de legea mosaică?! (Nota I. T.).

tare făcută prin un act scris, dar în lipsă de martori, era *nulă și supusă pedepsei*. Sclavul nu putea să vînză sau să pună în deposit în numele său nici față de martori, de oare-ce el nu era subiect al dreptului, ci obiect de drept.

Se susține că Babilonianii cea mai mare parte a timpului lor liber îl petreceau în birt, care era un loc de desfătare și desfrânare. *Birturile erau în mâna femeilor*, cari nu se sfiuă a lua și mai mult de cât li se cuvenea. În privirea acestor persoane, precum și a vieții destrăbălate de birt era îndreptat următorul articol: «dacă o *birtășită* nu primește *bucate* în măsură corespunzătoare ci numai *banii*, și valoarea băuturii e mai mică de cât a bucatelor, să i se adeverească și să se *arunce în apă*» (16). Dispozițiunea aceasta e foarte interesantă. Mai întîiu răsfoim din temelie părerea de până aici, că Babilonianii nu aveau moneda bătută și că ei în plățile lor se foloseau de fire sau drugii de metale prețioase. Din contră acuma știm, că sistemul monetar al Evreilor a fost împrumutat de la Babilonieni (17), cari se serveau și de o hârtie monetă numită *trudu* (18). În schimburi, ca măsură comună a valorilor, Babilonianul întrebuița grăul. Lucrul e ușor de înțeles, fiind-că poporul babilonian trăind în răsboaiă continue, aveau lipsă de cantități mari de grâu, ca proviant. În timp de pace avea mai mult grâu de cât monetă, deci era ceva firesc ca el să ia de *valorimetru* aceea ce era mai prețios (19).

Delapidarea (20) să pedepsea mai blînd și anume cu amenda. «Dacă cine-va — zice codul — în călătorie încredințează pentru transportare altuia: aur, argint sau un alt lucru, și ultimul și 'l *apropriează* are să se pedepsească cu valoarea *incincizecită* a lucrurilor încredințate» (21).

Adulteriu și în timpul lui Hammurabi avînd consecințe grave pentru soți și familie, era pedepsit. «Dacă muierea cui-va—se zice în cod—va fi prinsă cu un alt bărbat, *ambii să se lege și să se arunce în apă*». După cum vedem prin dispozițiunea aceasta nu se face nici o deosebire între adulteriu bărbatului și a femeii, după cum o face aceasta spre pildă Codul penal frances. Cei vinovați puteau să scape de această pedeapsă severă numai prin grațierea domnitorului (22).

Copii stau sub *puterea părintească*, care nu era atât de absolută și îngrozitoare ca la Romani. Respectul și inviolabilitatea părintelui era impusă prin lege. Eacă ce zice ea: Fiul, care se va încumeta să lovească pe *tată-l* său, să se pedepsească cu *tăierea de mâni*» (§ 195). O regulă de atare natură și cuprins găsăm și în legea lui Moisi, unde ni se

(16) Traducerea aceasta nu mi se pare bine făcută. A se vedea § 108 din traducerea noastră.

(17) Vezi Delitsch Babel un Bibel, pag. 27.

(18) Vezi Victor și Eugenie Revillout: *Les obligations en droit égyptien*, Paris, 1886. Supliment, pag. 412, 426, 463, 467.

(19) Tot ast-fel în Omer prețeluirea se face pe boi: el spune de exemplu că Armura lui Diomede prețuia atâtea boi (mi se pare 10) (Nota I. Tanoviceanu).

(20) Delapidarea e aici impropriu, în realitate colegul meu voeste să vorbească de abuzul de încredere.

(21) Traducerea lasă de dorit; mai ales că amenda nu e incincizecită ci incincită (după d. Scheil și Winkler) (Nota Tanoviceanu).

(22) Iar soția putea fi ertată de soțul său vezi § 129. (Nota I. T.),

spune: Onorează pe *tată-l* tău și pe *muma* ta precum ți-a poruncit Jehova, D-zeul tău, ca să trăiești zile multe și ca să-ți fie bine în pămîntul ce ți-a dat Jehova (23). Evreii, porunca aceasta au împrumutat-o de la Babilonieni, prelucrînd-o potrivit cu spiritul lor, întinzînd-o și asupra mumei, dar eliminînd sancțiunea. Se va contesta poate împrumutarea de Moisi a legii Assiriane, însă ca probă este însăși forma externă a legii lui Hammurabi, care încontinuu începe cu: dacă cine-va face. . . . și continuă cu. . . . atunci se pedepsește. . . . Modul acesta de exprimare îl aflăm pe deplin reprodus în legea lui Moisi, care e cu mult mai tîneră de cât cea babilonică (24).

Peste tot, partea penală a codului lui Hammurabi, e basată pe principiul «*jus talionis*», adică *ochiul pentru ochi*, după cum zice Biblia. Ca argument ne servesc următoarele specimene a le Codului: «dacă cine-va a scos ochiul cui-va să i să scoată și al lui»; iar mai apoi: «dacă cine-va frînge osul altuia să i să frîngă și al lui». Codul face însă o excepțiune pentru sclavi, cari nu erau considerați de subiecte ale dreptului, spunîndu-ne, că: «dacă cine-va a scos ochiul său a frînt osul unui sclav *străin*, să plătească *jumătate din prețul acestuia*». (Vezi § 196 și urm.).

Tot din principiul mai sus citat a fost frasă și următoarea regulă penală: «dacă cine-va lovește o *femeie liberă și moare*, să i să *omoare fata*» (§ 210).

Stăpînul, pro-primo, avea dreptul de pedepsire asupra sclavului său: «dacă un rob va zice către domnul său, nu-mi ești stăpîn, *să i să tae mâna*»; (25) pro-secundo, și un drept *nemărgit* «*jus vitae ac naecis*» (26).

Imperiul babilonic era bogat în materiale bune de edificat. Casele se zideau din țigle arse, care mai adesea să legaui cu asphalt. De multe ori să întrebuițau țigle amestecate cu paie și arse la arșița soarelui. Pereții, cari în cele mai multe casuri erau împodobiți cu țigle cioplite și fin, să zideau cât să poate de groși ca să fie durabili. Precauțiunea aceasta nu era observată însă cu îngrijire de fie care architect. Adese ori a trebuit să se întample ca din imprudența maștrilor zidari, casele *din nou edificate* să se surpe. Ne face a crede aceasta următoarea dispozițiune a codului: «dacă zidarul edifică din nou o casă și să surpă *omorînd pe fiul stăpînului*, să i să *omoare și fiul său*» (§ 230). Dispozițiunea a fost formulată ast-fel ca principiul *jus talionis*, să poată fi pe deplin aplicat (27).

De mirare este că în cod nu aflăm nici-o dispozițiune referitoare la *omorul și loviturile mortale* aplicate asupra *bărbaților liberi*.

În procedura penală *ordaliile* și proba cu *apa rece* juca un rol însemnat.

(Va urma)

1903. Verseț (Ungaria)

D-r Aureliu Olteanu

Advocat

(23) A doua lege a lui Moisi, cap. V, versul 16.

(24) Vezi chestiunea mai pe larg la Delitsch: Bibel und Babel, pag. 27.

(25) Traducerea iar nu este exactă: atât Scheil cât și Winkler traduc: *stăpînul său va tăea urechia* (nota I. T.)

(26) Nu ved de unde ar resulta acest drept, întru cât Hammurabi nu vorbește de el.

(27) Trimiterile la § § Codicelui Hammurabi la care se referă d. Olteanu, sunt făcute de d. I. Tanoviceanu.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MUSCEL

Audiența din 9 Decembrie 1903

Președenția D-lui N. I. SACHELARIE, Președinte

Judecătorul sindic al falimentului Victor Socec cu Societatea Creditului Urban București

Sentința civilă No. 463

Faliment. — Imobil ipotecat la Credit Funciar. — Cheltuelile făcute de sindic. — Cota de 3% — Art. 319 și 969 C. com. și art. 89 din legea Cred. Funciar. — Conflict între privilegiul Cred. funciar și privilegiul sindicatului. — Soluțiune.

Privilegiul acordat sindicatului pentru cheltuelile de administrațiune a falimentului și cota de 3% primează ori-ce alte creanțe, fie privilegiate sau ipotecare și chiar creanța Credit. Funciar.

Când dar, Soc. Cred. Funciar, este adjudecatara unui imobil al falitului și depune creanța sa ipotecară drept preț, trebuie să depună mai întâi cota și cheltuelile sindicale, căci ele trebuiesc prelevate cu preferință din prețul adjudecării.

S'a ascultat judele sindic în susținerea contestației ce a făcut, iar din partea intimatului Societ. Cred. Urban București, d-l avocat C. Em. Marinescu în combateri.

Tribunalul, deliberând,

Asupra contestațiunii ridicată de d-l jude sindic al falim. Victor Socec din C. Lung, prin publica înregistrată la No. 17757 din 25 Noembrie a. c. contra admiterii creanței ipotecară înscrisă la acest tribunal sub No. 119/96, prin care falitul s'a împrumutat de la Societatea Creditului Funciar Urban din București cu suma de lei 40000, depusă de această Societate drept preț de 24000 lei cu care i s'a adjudecat, în ziua de 13 Noembrie a. e., imobilul numit: «fabrica de var și ipsos», averea falitului, afectat Societății pentru garantarea citatei creanțe și scos în vânzare pentru neplata ratelor împrumutului.

Având în vedere că d-l Jude sindic, în susținerea contestației arată, că în virtutea art. 735, 805, 319 și 969 C. com. și a art. 24, 25 și 28 din Regulamentul de serviciu și comptabilitate al Sindicilor Tribunalele de județe, cheltuelile de administrare și justiție făcute în falimente precum și cota de 3% convenită Statului, trebuiesc privite ca niște impositivitate și ca atare plătite ca privilegiate, cu precădere înaintea oricărei alte datorii din patrimoniul falitului; că prin urmare, Societatea Creditului Funciar pentru a deveni adjudecatară definitivă a imobilului în cestiune, singura avere a falitului, urmează ca mai întâi să verse la tesaurul public suma de lei 5721 bani 54, ce reprezintă cota falimentului de 3% convenită Statului, plus lei 703 bani 25 cheltueli de justiție și administrație făcute în acest faliment, sa în total lei 6424 bani 79; admițându-se deci creanța ce a depus numai până la concurența sumei de 24000 lei socotit ca preț net al vânzării imobilului adjudecat, în afară de suma de lei 6424 bani 79, ce urmează a fi plătită cu anticipație masei falimentului, invocând d-l jude sindic în favoarea teoriei ce susține și jurisprudența Inaltei Curți de casație stabilită prin decizia din 12 Decembrie 1901;

Având în vedere, că d-l avocat C. Em. Marinescu, din partea Societății Creditului Funciar, combatând motivele invocate de d-l jude sindic, susține că e de perfect acord recunoscând, că într-adevăr sumele cheltuite de sindic cu administrația falimentului și cota convenită Statului, sunt privilegiate și opozabile oricărui creditor și ipotecar sau privilegiat al falitului urmând a fi plătite cu preferință din patrimoniul falimentului, dar față de textul precis al art. 89 din legea specială a Cred. Func. Român, aceste motive nu pot fi invocate de oare-ce dispozițiunile coprinse în articolele citate de d-l jude sindic din Codul comercial sunt fără efect și neopozabile Creditului Funciar, și dar cere

respingerea contestațiunii și cheltueli, invocând în sensul vederilor ce susține, hotărîrea trib. Ilfov, s. Notariat No. 213 din 19 Mai 1903 dată într-o speță analoagă;

Având în vedere, că pentru rezolvarea acestei cestiuni, trib. trebuie mai întâi să examineze și să determine care este caracterul creanței sindicului pentru cheltuelile de administrație și justiție și cota convenită Statului din patrimoniul falitului față de ceilalți creditori ai săi, că în acest scop, referindu-se, în primul rând, la textele din Codul com. și anume la art. 735 combinat cu art. 805, 819, 969 și 970; pe care interpretându-le în mod logic, și având în vedere întreaga economie a legiuirii asupra falimentelor precum și principiile generale ce decurg din dreptul comun, la care judecătorul dator este a se referi, atât când dispozițiunile unei legi speciale nu sunt complete cât și în cazul când ele nu ar fi contrazise; raționamentul următor se impune: Datoria sindicului de a interveni și proceda la administrația patrimoniului falitului, se naște din momentul survenirei falimentului, că această datorie îi este impusă prin lege care o dictează ca o măsură de ordine publică, deci opozabilă tuturor creditorilor, de ori-ce natură, fără nici o distincțiune sau restricțiune, că toate cheltuelile legalmente făcute de sindic, întru conservarea și administrația averii mobile și imobile a falitului, sunt considerate de lege ca făcute în interesul tuturor creditorilor și ca consecință, conform cu spiritul ce decurge din cuprinsul art. 1725, 1726, 1727, 1729 și 1739 C. civ. considerate ca și privilegiate și ca opozabile lor: că din momentul ce acestor cheltueli urmează a li se atribui acest caracter de preferință și că el decurge dintr-o măsură ce are la bază ordinea publică, că din momentul încă, că legea nu face nici o distincție și nici nu dictează vr'o scutire de această măsură, față de ver-o instituție ori care ar fi ea, negreșit că Societatea Cred. Funciar Român, în speță creditoare a falitului, trebuie să suporte și ea, ca ori-ce creditor, consecințele acestor dispozițiuni legale; că acest caracter de preferință, ce legea prin texte pozitive acordă acestor cheltueli și rațiunea logică s'ar opune a'l tăgădui; căci admițând modul contrariu de judecată și presupunând o speță analoagă cu cea de azi, în care patrimoniul falitului nu s'ar compune de cât din imobile ipotecate, din vânzarea cărora nu s'a putut sau abia s'a putut acoperi creanțele ipotecare, ne am găsi în fața casului bizar, neadmisibil, în care judecătorul sindic făcând o mulțime de cheltueli, legalmente impuse, să fie obligat să suporte și să sufere el aceste cheltueli ce ar rămâne în sarcina sa, or, o asemenea soluție ar constitui o adevărată erezie juridică;

Că în afară de aceste cheltueli de administrație și justiție, examinând care este natura și caracterul creanței ce Statul are, față de masa credală a falimentului, născută din cota de 3%, citirea și interpretarea literală numai a art. 969 și 970 Cod. com., ne dă următoarea soluție clară și axiomatică a acestei cestiuni: cota convenită Statului este considerată ca o adevărată contribuție, cu toate caracterele unui impositiv către Stat, având cauza generatrice în chiar legea bugetară, a cărei temelie, a cărei rațiune de existență este existența chiar a Statului, iar ca destinație specială, alimentarea fondului bugetar destinat la întreținerea instituției sindicilor, înființată la rândul ei pentru motive de ordine publică; că ast-fel fiind, ori-ce raționament care ar conchide că creanța Statului din cota de 3% s'ar putea opune și o altă creanță, ori-care ar fi ea, a unui creditor altul de cât Statul, și fără o dispozițiune legală specială, negreșit că trebuie respinsă ca fără temei juridic și ca patent contrariu dispozițiunilor absolut precise ale legii;

Considerând că interpretând, în mod logic, dispozițiunea conținută în art. 89 din legea Cred. Func. Român, invocată azi în instanță din partea Societății, pentru a combate și dărâma argumentele ce preced, neapărat că nici un motiv temeinic și rațional nu ne silește a'i da un înțeles altul și mai larg de cât acela care reese din chiar simpla și literală lui interpretare și fortamente ne conduce a conchide: că prin el, legiuitorul nu a voit a declara nici mai mult nici mai puțin de cât, că acordă Cred. Funciar favorul său mai juridic privilegiul, de a-l dispensa de toate obligațiunile des-tule și foarte importante de alt-fel, date fiind consecințele-

fatale și oneroase care decurg din neobservarea lor, prevăzute de Codul comercial în titlul III, cap. I și urm., relative la regulile generale dictate a fi observate: pentru admiterea, ordinea, contestarea, etc., a creanțelor de orî-ce natură și rang ;

Că prin urmare, această dispozițiune clară, din legea Cred. Funciar Român, care din nici un punct de vedere nu este contrarie și deci nu exclude pe Creditul Funciar de la concurențele ce decurg din dispozițiunile tot speciale și de ordine publică, conțmulate în textele precitate din Codul de comerț, nu poate fi cu succes invocate pentru a legitima respingerea contestațiunii, care fiind întemeiate în drept, urmează a fi admisă ; soluție ce se impune judecătorului chiar în cazul când ar constata existența unei antinomie, dator fiind în asemenea împrejurare, să concilieze hotărîrea sa cu dispozițiunea legii care îmbrățișează un interes mai general și care dă o soluție mai rațională și mai echitabilă.

Pentru aceste motive redactate de d-l membru de ședință Ovidiu Gherghel, Tribunalul, admite contestația.

(ss) N. I. Sachelarie, Ovidiu Gherghel.

Grefier (s) F. Enescu

Adnotațiune. — Sentința trib. Muscel rezolvă o cesțiune cu totul nouă pentru jurisprudența noastră. E vorba de conflictul născut între privilegiul acordat societăților de credit fonciar, prin legea lor specială de a fi plătită fără concurență pentru capital și interese ; și între privilegiul acordat sindicatului falimentelor, prin Codul comercial și regulamentul sindicilor de a încasa din activul falimentelor, atât cheltuelile făcute cât și cota de 3% cu preferință înaintea tutulor creditorilor. Cări e rangul ce trebuie să ocupe fie-cari din aceste privilegii când vine în concurență sau mai bine zis cari primează ?

Textele de lege asupra cărora se naște discuțiunea sunt : art. 739, 819, 969 C. com. și art. 24 și 25 din regulamentul sindicilor, din conținutul cărora fără multă filosofie se poate vedea că privilegiul acordat sindicatului se prelevă din întregul activ al falimentului și înaintea tutulor creditorilor fie privilegiați sau ipotecari ; apoi art. 89 din legea cred. fonciar, din 5 Aprilie 1873, cari spune că creanțele ipotecare ale societății nu sunt supuse legii falimentelor, articol pe cari se sprijină concludsiunile societății, cerând a fi scutită de plata acelor cheltueli și taxe.

Tribunalul de Muscel hotărăște că creanța societății credit. fonciar, în cea ce privește plata cheltuelilor și a cotei e supusă legii falimentelor și că privilegiul sindicatului ia loc înaintea creanței creditului.

Deși soluțiunea dată de tribunal, e credem, perfect juridică, totuși pe lângă motivele deja expuse vom adăoga câte-va cuvinte.

Mai întâiu, art. 89 l. cred. fonc. trebuie înlăturat din discuțiune, fiind strein de chestiune și aceasta pentru bunul cuvânt că legea comercială și regulamentul sindicilor (1895), cari înființează cota de 3% și cheltuelile cu privilegiu, e cu 22 ani mai nouă de cât legea creditului !

Totuși e bine să ne întrebăm ce a avut în vedere legiuitorul prin art. 89 din legea creditului și ce anume avantaje a voit să-i confere ?

Ca origină acest text e o inovațiune a legiuitorului nostru, el nu se găsește nici în decretul francez din 1852 pentru creditul fonciar, nici în statutele credit. fonciar de Kerson (Odesa) (1), ambele avute

(1) Veți aceste statute publicate de d-l Alex. Lahovary în mai multe numere din ziarul *Dreptul* din anul 1873.

în vedere de legiuitorul nostru la introducerea institutelor de cred. fonciar, cele franceze pentru legislație, cele rusești pentru principiu (2)

Urmărind lucrările preparatorii vedem că textul așa cum e formulat apare pentru prima oară atât în proiectul de lege pentru cred. fonciar prezentat guvernului de d-l Rodocanache, Poumay și Menelas, Ghermani, în numele mai multor case române și streine ; cât și cel prezentat de Adolphe Hertz și cel prezentat de proprietarii români și cari s'a transformat în legea de azi (3).

Expunerea de motive și discuțiunile din parlament nu zic nici un cuvânt asupra lui, așa că nu ne sunt de nici un folos (4).

Totuși e ușor de înțeles că prin art. 89, conceput sub imperiul vechiului Cod de comerț, legiuitorul nu a voit alt-ceva, de cât să scutească societatea credit. fonciar de aceste formalități nu tocmai plăcute pentru creditori, că înscrierea la tabloă, verificarea creanțelor (5) și mai ales de dreptul sindicului de a sesisa și admintstra întreaga avere a falitului ; or e știut că unul din privilegiile importante pe cari reside însăși existența societăților de credit. fonciar, e tocmai luarea în posesie a imobilelor și dacă sindicul ar fi luat el în posesie imobilul, apoi societatea ar fi fost paralizată în mersul și operațiunile ei.

Iată ce avantaje acorda art. 89, creditelor fonciare — de alt-fel destul de importante — logica și rațiunea ne indică că legea nu s'a putut gândi la alt ce-va

Înlăturat art. 89, soluțiunea cesțiunii credem că se găsește în chiar legea creditului, în art. 55 și 58 prin cari reglementează ore-cum rangul ce trebuie să ocupe privilegiul creditului fonciar, când vine în concurență cu altele (6).

(2) Două sunt principiile cari s'ervesc de bază creditelor fonciare : *principiul asociațiunii de capitaliști*, care e o societate de speculațiune că toate societățile și *principiul asociațiunii mutuale a proprietarilor* de imobile, în care orî-ce idee de speculă este exclusă. Cu ocazia introducerii la noi a acestor instituțiuni s'a discutat foarte mult în parlament cari din aceste principii ar conveni mai bine pentru țara noastră și după ce s'au admis *principiul asociațiunii de proprietari* că în Rusia și Germania s'a copiat legea și statutele creditului fonciar francez, care deși nu era întocmit pe același principiu, dar pentru că legislația noastră este aceeași cu cea franceză, introducându-se modificările necesare. Veți despre toate acestea studiul nostru : *«Credite fonciare, din punct de vedere istoric, economic și juridic»* și studiul nostru *«Credite fonciare și legea timbrului»* publicată în *Dreptul* din 1898.

(3) Veți aceste proiecte în *«Lucrările premergătoare ale creditelor fonciare»*.

(4) Veți *«Lucrări pregătitoare cu privire la înființarea creditelor fonciare în România»* publicate de direcția cred. fonciar rural, unde sunt trecute și discuțiunile parlamentare, foarte interesante din punct de vedere economic.

(5) Sub vechiul Cod de comerț se decisese că și creanțele ipotecare trebuie să se presinte la verificare, în tot cazul era mare controversă. (Veți *Filimon Ilie, Dreptul comercial*, pag. 446 și 447).

(6) Art. 30 din decretul francez și corespunzător art. 58 din legea noastră se exprimă ast-fel : *«Ce privilege prend rang immediatement après ceux qui sont attachés aux frais faits pour la conservation de la chose. aux frais de labour et de semences et aux droits du Trésor pour le recouvrement de l'impôt»* ; iar art. 72 în aliniatul ultim, din statutele credit. fonciar de Kerson, zice : *«Numai creanțele institu-*

Din simpla citire a acestor două texte se vede că «drepturile tesaurului public» sunt colocate înaintea creanței creditului; or e necontestat că taxa de 3% sau 4% e un impozit, după cum s'a recunoscut și de Inalta Curte de casație și justiție (7), iar cheltuelile făcute de sindic în interesul masei falimentului sunt cheltueli judiciare conf. art. 1727 C. civ. aparținând tot tesaurului public, deci în scurt, ambele trec înaintea creanței creditului și înaintea tuturilor creanțelor privilegiate, ipotecare, etc. prelevându-se din *activul brut*, al falimentului după cum se exprimă art. 969 și 819 C. comer. (8).

Când în redactarea unei sentințe se pune și muncă și îngrijire—ca la cea de față—critica ori-cât de severă ar fi, are prea puțin de spus.

J. Jonescu-Dolj

Judecător de ședință Trib. Ilfov

1904, Februarie 5.

JUDECATORIA OCOLULUI I PLOEȘTI

Audiența de la 26 Noembrie 1903

Ioniță Stefan cu Niță Șerban

Carte de judecată civilă No. 2590

Acțiune în revendicare. — Colateralii moștenitori, ca reclamânți.—Lipsa trimiterei în posesiune.—Consecință. Articolul 653 Cod. civil.

1. Moștenitorii colaterali ai lui «de cuius», neavând de drept posesiunea averii acestuia, nu pot porni o acțiune în revendicare contra terților persoane, fără ca mai întâiu să fi obținut tri-

telor de credit ale statului, areragiurile impozitelor datorite fiscului și ale sarcinilor comunelor, precum și cheltuelile făcute pentru vânzare au precădere asupra creanței băncei». (Vezi Dreptul din 1873) Din acestea toate se poate vedea că în ambele sisteme, atât cel francez cât și cel rusesc, creanțele tesaurului public primează creanța societății de credit. funciar.

(7) Veți această decizie a Inaltei Curți s. II, No. 377/901, publicată în *Curierul Judiciar* No. 4 din 13 Ianuarie 1902 și însoțită de o scurtă adnotațiune a d-lui Mandrea. Această decizie a provocat un frumos articol din partea d-lui I. Boambă, distins avocat și jurisconsult al Baroului Ilfov, ale cărui vederi însă nu le putem împărtăși, fiind în flagrantă contradicție cu textele pozitive de lege, articol publicat în același număr al acestei reviste cu decizia casației.

Cel mult ce s'ar putea susține și poate cu temei de societatea cred. funciar, ar fi să fie dispensată de a suporta cheltuelile de administrațiune sindicală relative la imobilul ce societatea a avut în posesie, pentru simplul motiv că sindicatul ne posedând imobilul nu a putut face nici o cheltuială; argument care nu poate fi invocat și de un creditor ipotecar particular.

(8) Trib. Ilfov, secț. Notariat pronunțându-se asupra acestei cesiuni, prin sentința No. 213/903 a decis în sens contrar, respingând contestațiunea sindicului pe motiv că a supune pe creditorul adjudecatar care depune drept preț creanța sa să depue și cheltuelile sind. ar fi a schimba condițiunile vânzării și a mări prețul vânzării ceea ce nu e permis.

Veți în sens contrar: Trib. Ilfov secția notariat No. 56/901, publ. *Curierul Judiciar* No. 4 din 1902; Trib. Bacău prin sentința No. 470 din 2) Ianuarie 1903, publ. *Curierul Judiciar* No. 43/903; Curtea de Iași prin decizia No. 27 din 27 Febr. 1903, consfințind sentința trib. Bacău, însoțită și de o scurtă adnotațiune, care aproba modul de a vedea al Curței. Vezi încă și deciziunea Curței de Galați No. 143 din 9 Oct. 903, prin care se decide că trec încă înaintea Credit. următoarele privilegii: art. 1729 și 1730 al. I, II, IV și V C. civ.

miterea lor în posesiunea acelei averi, așa cum cere art. 653 din Codul civil.

2. Terțiile persoane chemate în judecată, vor putea tot-d'auna să opună unor ast-fel de succesori, excepțiunea netrimiterii în posesiune, și ca consecință, să ceară și să obțină respingerea acțiunii ca prematură.

Judecata.

Asupra acțiunii introdusă de Ioniță Ștefan contra lui Niță Șerban, din comuna Dărmănești;—Având în vedere că prin acțiunea ce a făcut reclamantul, în calitate de văr primar al defunctului Vasile Șerban, pretinde a i se reda un petec de pământ, cămin de casă, situat în comuna Dărmănești, loc care actualmente s'ar stăpâni fără drept de către păritul Niță Șerban;

Considerând că, după dispozițiunile articolului 653 din Codul civil, numai ascendenții și descendenții au de drept posesiunea succesiunii, din momentul morții defunctului, cei-l-alți intrând într-o asemenea posesiune, numai cu permisiunea justiției;

Considerând că trimiterea în posesiune a succesorilor colaterali, constituie un fel de investitură judiciară, care le este absolut indispensabilă, pentru ca dreptul lor să poată fi opus terțiilor;

Că obligațiunea de a cere o asemenea trimitere în posesiune, a fost închipuită de legiuitor ca o măsură prohibitivă față de acei cari și-ar asuma calitatea de succesori colaterali și, în același timp, dintr'un spirit de favoare față de succesorii cari au sesina succesiunii (A. Serezial, *De la pétition d'hérédité*, pag. 121, No. 88);

Considerând că deosebirea ce adese-ori se face între sesina de drept și de fapt, nu are nici un fundament juridic; că, prin urmare, acela care, după lege, nu are sesina, nu va putea să facă nici-un act relativ la succesiune, nici să intente acțiunea în revendicare, nici să urmărească pe debitorii succesiunii, pe cât timp nu au cerut de la justiție posesiunea acestei succesiuni (*Th. Huc*, Vol. 5, pag. 48);

Că, așa fiind, acela care este acționat în judecată, va putea să opue acestui fel de succesori, care nu are sesina, excepțiunea dilatorie a netrimiterii în posesiune și să ceară respingerea acțiunii ca prematură (*M. Planiol*, v. 3, pag. 571; *D. Alexandresco*, v. 3, p. 230; *C. Nacu*, v. 2, pag. 29, No. 14);

Că, prin urmare, față cu cele mai sus expuse, acțiunea reclamantului urmează a fi respinsă ca prematură, întru cât el, ca moștenitor colateral (artic. 672 C. civ.), urma să ceară trimiterea în posesiunea averii ce pretinde, neavând de drept o asemenea posesiune.

Pentru aceste motive, respinge, etc.

p. Judecător, (s) Nic. M. Pârvolescu.

Observație.—Soluția admisă de Judec. Ocol. I din Ploești, este juridică; căci în acest sens se pronunță atât doctrina cât și jurisprudența. Veți numeroasele autorități citate de Directorul nostru, d-l D. Alexandresco, într'o observație asupra unei sentințe recente a trib. din Buzău, publicată în *Dreptul*, din 30 Noembrie 1903, No. 78, p. 644, nota 2.

Majoritatea Trib. din Buzău, de și a admis că moștenitorii colaterali, cari nu au sesina, nu au exercițiul drepturilor active și pasive ale defunctului, până când nu sunt trimiși de justiție în posesiunea averii de moștenire (art. 653), totuși a decis că acești moștenitori pot, înainte de a

dobîndi sezina judecătorească, să exercite acțiunea în petiție de ereditate, pentru-că asemenea acțiune ei n'o găsesc în patrimoniul defunctului, ci o exercită în numele lor propriu, pe temeiul chemărilor lor de lege la moștenire.

De și această soluție a fost consacrată atât de Curtea de casație cât și de Curtea din Iași, totuși ea este combătută cu multă putere de către Directorul nostru, care dovedește foarte bine inadmisibilitatea unui asemenea sistem. A se vedea, în aceasta privință observația menționată, publicată asupra sentinței trib. din Buzău, în *Dreptul*, din 1903, No. 78. (N. R.)

NOSTIMADE

De ale jandarmeriei

«Quant un gendarme rit dans la gendarmerie, tous les gendarmes rient dans la gendarmerie.»

D-l T. Enibace, avocat din Focșani, a binevoit a comunica Directorului nostru copie de pe un proces-verbal (No. 615), încheiat în ziua de 9 Februarie 1904, de către șeful secției jandarmeriei rurale comunei Adjud-noș, județul Putna, anume: *Staicu Militelu*.

Acest proces-verbal este un cap de operă. Prin el se constată că individul *Gheorghe Rusu*, de 18 ani, holteiu, vizitit la d-l *Vasile Nădejde*, proprietar și avocat din com. Adjud-noș a *atentat la pudoarea unei bivolițe (sic)* (1).

Faptul a fost constatat de numitul șef al secției jandarmeriei com. Adjud-noș, atât prin mărturisirea prevenitului, care, cu adevărat, a declarat că, în ziua de 8 Februarie, cam pe la orele 4 p. m., a *atentat și profitat de pudoarea unei bivolițe bătrâne a stăpânului său V. Nădejde*, cât și din declarația servitoarei *Marița Neculai Lazăr*, de 27 ani, căsătorită (acum se găsește însă în proces de divorț), care a surprins pe făptaș în flagrant delict și a denunțat faptul jandarmeriei. Șeful secției jandarmeriei com. Adjud-noș, a încheiat despre cele urmate cuvenitul act, înaintând *bivolița adulteră*, împreună cu individul Gh. Rusu, parchetului de Putna, spre regularea celor legale.

Și apoi, se va mai dice că jandarmeria, care funcționează de abea de câțiva ani în țara noastră, nu este la înălțimea misiunii sale! Nu știm ce măsuri s'au luat de acei în drept. Numai de nu s'ar fi dispus punerea bivoliței la dosar.

(1) Codul lui Andronachi Donici pedepsea pe acei cari păcătuiau cu vite, cu tăerea mădulării trupului (§ 17, cap. 41), iar Pravila lui Matei Basarab dispune, în această privință, că: «Bărbatul care se va împreuna cu dobitoac, parte femeiască, sau muiarea care se va împreuna cu dobitoac, parte bărbătească; celora întâi li se taie capetele; după aceea se ard în foc cu acel dobitoac împreună, cu carele se va fi împreunat.» (glava 334). Astăzi, acest fapt bestial, pe care legiuitorul modern nici n'a putut să presupună că un om cu mintea întreagă poate să-l comită, nu cade sub prevederile Codului penal, dacă nu este săvârșit în public.

Resumat de Jurisprudențe streine

Girul, după scadență, produce numai efectul unei cesiuni; prin urmare, nu transferă cesionarului efectele cambiale în contra obligatului principal. (Art. 260 C. com. Ital.; 281 rom.)

(Curtea de apel din Veneția 7 Oct. 1903.)

Motivul dat este că art 256 Ital. (277 rom.) stabilește efectele girului dat în mod normal și regulat, spunând că un asemenea gir transferă proprietatea cambiei și toate drepturile inerente ei. Era natural deci ca o limită în efecte să aibă girul dat după scadență și când legiuitorul spune că va avea numai efectul unei cesiuni, însemnează că nu poate avea de cât efectele pe cari le produce o cesiune, și cum cesiunea nu este de natură cambială, nu poate produce efecte cambiale. Prin urmare cesionarul, nu are acțiune cambială.

La Ronda Giudizaria Anno I, 15 Dec. 1903, Verona.

INFORMAȚIUNI

Atragem deosebita atențiune a tuturilor magistraților și avocaților cum și a acelor cari ar dori să cunoască și să posedă mai la îndemână Codicele lui Hammurabi, Regele Babiloniei,—codice care prezintă un mare interes după cum s'a putut vedea din Prefața d-lui profesor I. Tanoviceanu, ce am publicat în numărul trecut cum și a Introducerei d-lui D-r Aureliu Olteanu, avocat dim Verșet (Ungaria), ce publicăm în acest număr—, că atât prefața d-lui Tanoviceanu și introducerea d-lui Olteanu cât și întreg textul Codicelui Hammurabi (282 articole) vor apărea într'o frumoasă broșură, care se va pune în vânzare de Ad-ția acestui ziar pe prețul de lei 2.50. (Ediția franceză costă lei 50).

Acei cari se vor înscrie ca amatori de pe acum, vor putea-o obține numai cu doi lei, dacă vor înainta, odată cu cererea, și suma prin mandat postal către d-l Codreanu, proprietarul și editorul acestui ziar.

—X—

Chestiunea Tarifelor Vamale, fiind la ordinea zilei, d-l D. N. Comșa, membru în comitetul de redacție al ziarului nostru, va publica în numerile viitoare de Joi și Duminică, 4 și 7 Martie a. c., un interesant articol «Viitoarea politică vamală», cu un studiu asupra Proiectului de lege de tarif vamal, elaborat de d-l ministru Emil Costinescu.

Toge reglementare

Pentru d-nii ADVOCAȚI și magistrați

Se găsesc de vânzare în calitate superioară

La magazinul de pălării

R U B E N S

Calea Victoriei 28, în fața Poliției

D-l Riveanu, incasatorul nostru pentru provincie, aflându-se în Moldova după incasările ziarului nostru, rugăm cu toată insistența a i se da tot concursul pentru incasarea abonamentelor datorate, care se pot achita și prin mandat postal direct, pe adresa d-lui Codreanu, proprietarul ziarului *Curierul Judiciar*, la București.